

قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی

تنظیم: سیاوش هوشیار برای پایگاه خبری اختیاری

ماده ۱- مجازات های مقرر در [کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات های بازدارنده](#)

مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با [اصلاحات و الحاقات بعدی](#) به شرح زیر کاهش یافته یا تبدیل می شود:

الف- مجازات حبس موضوع ماده (۶۱۴) قانون^۱ (به استثنای تبصره آن) به حبس درجه شش؛

ب- مجازات حبس موضوع ماده (۶۲۱) قانون^۲، در صورتی که ارتکاب جرم به عنف یا تهدید باشد به حبس درجه چهار و در غیر این صورت به حبس درجه پنج؛

پ- تبصره ماده (۶۲۱) قانون^۳، نسخ و در مورد شروع به جرم آن مطابق ماده (۱۲۲) [قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱](#)^۴ عمل می شود.

^۱ جرم ایراد ضرب و جرح عمدی موجب نقصان یا شکستن یا از کار افتادن عضو یا منتهی به مرض دائمی یا فقدان یا نقص یکی از حواس یا منافع یا زوال عقل مجنی علیه در مواردی که قصاص ممکن نباشد و اقدام وی موجب اخلال در نظم و صیانت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد.

^۲ جرم آدم ربایی

^۳ شروع به آدم ربایی

^۴ مجازات معاون جرم آدم ربایی در جایی که مجازات مباشر جرم حبس درجه چهار است، حبس درجه پنج و در جایی که حبس درجه پنج است، حبس یا شلاق یا جزای نقدی درجه شش خواهد بود

ت - مجازات حبس موضوع ماده (۶۷۷) قانون^۵، در صورتی که میزان خسارت وارده یکصد میلیون ریال یا کمتر باشد به جزای نقدی تا دو برابر معادل خسارت وارده؛
ث- مجازات حبس موضوع ماده (۶۸۴) قانون^۶ به حبس درجه شش؛
ج- مجازات موضوع مواد (۶۰۸)^۷ و (۶۹۷)^۸ به جزای نقدی درجه شش؛

ماده ۲- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) [قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱](#) با اصلاحات

[و الحاقات بعدی](#) الحاق می شود:

تبصره- چنانچه دادگاه در حکم صادره مجازات حبس را بیش از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند، باید مبتنی بر بندهای مقرر در این ماده و یا سایر جهات قانونی، علت صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی را ذکر کند و عدم رعایت مفاد این تبصره موجب مجازات انتظامی درجه چهار می باشد.

ماده ۳- یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۶) به ماده (۱۹) [قانون مجازات اسلامی مصوب](#)

[۱۳۹۲/۲/۱](#) الحاق می شود:

تبصره ۶- تمام حبس های ابد غیر حدی مقرر در قانون به حبس درجه یک تبدیل می شود.

ماده ۴- صدر ماده (۲۳) [قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱](#) به شرح زیر اصلاح و بندها و

تبصره های ذیل آن ابقاء می شود:

^۵ جرم تخریب عمدی

^۶ جرم تخریب محصول، باغ، آسیاب و ...

^۷ جرم توهین به اشخاص عادی

^۸ جرم افتراء

ماده ۲۳- دادگاه می‌تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری محکوم کرده است، با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازاتهای تکمیلی بندها و تبصره های این ماده محکوم نماید:

ماده ۵- ماده (۲۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۸- کلیه مبالغ مذکور در این قانون و سایر قوانین از تاریخ تصویب آنها در مورد تمام جرایم و تخلفات از جمله مجازات نقدی، به تناسب نرخ تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی، هر سه سال یک بار به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیات مزیران تعدیل و در مورد احکامی که بعد از آن صادر می‌شود، لازم الاجرا می‌گردد.

ماده ۶- ماده (۳۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳۷- در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می‌تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب تر باشد به شرح زیر تقلیل دهد یا تبدیل کند:

الف- تقلیل مجازات حبس به میزان یک تا سه درجه در مجازات های درجه چهار و بالاتر؛

ب- تقلیل مجازات حبس درجه پنج و درجه شش به میزان یک تا دو درجه یا تبدیل این مجازات و مجازات حبس درجه هفت حسب مورد به جزای نقدی متناسب با همان درجه؛

پ- تبدیل مصادره کل اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار؛

ت- تقلیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال؛

ث- تقلیل سایر مجازات های تعزیری به میزان یک یا دو درجه یا تبدیل آن به مجازات دیگر از همان درجه یا یک درجه پایین تر؛

تبصره- چنانچه در اجرای مقررات این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن مجازات تخفیف می‌یابد، حکم به حبس کمتر از نود و یک روز صادر شود، به مجازات جایگزین مربوط تبدیل می‌شود.

ماده ۷- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۴۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ الحاق می‌شود:

تبصره- در جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور در صورت همکاری مؤثر مرتکب در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان، تعلیق بخشی از مجازات بلامانع است. همچنین تعلیق مجازات جرائم علیه عفت عمومی (به جز جرائم موضوع مواد (۶۳۹) و (۶۴۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی) و کلاهبرداری و کلیه جرائم در حکم کلاهبرداری و جرائمی که مجازات کلاهبرداری درباره آنها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می‌شود و شروع به جرائم مقرر در این تبصره، بلامانع است. رعایت ماده (۴۶) این قانون در خصوص این تبصره الزامی است.

ماده ۸- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۵۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ الحاق می‌شود:

ماده ۵۷- در حبس های تعزیری درجه یک تا درجه چهار، پس از سپری شدن یک پنجم و در حبس های تعزیری درجه پنج تا درجه هفت به طور مطلق دادگاه صادر کننده حکم قطعی می‌تواند مشروط به گذشت شاکی و سپردن تأمین مناسب و تعهد به انجام یک فعالیت شغلی، حرفه ای، آموزشی، حرفه آموزی، مشارکت در تداوم زندگی خانوادگی یا درمان اعتیاد

^۹ جرم دایر کردن مرکز فساد و فحشا و جرم تشویق مردم به فساد و فحشا

^{۱۰} جرم نمایش، ساخت، تجارت و ... اشیائی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار نماید

یا بیماری که در فرآیند اصلاح یا جبران خسارت وارده بر بزه‌دیده مؤثر است، محکوم را با رضایت خود او، تحت نظام نیمه آزادی قرار دهد. همچنین محکوم می‌تواند در طول دوره تحمل مجازات در صورت دارا بودن شرایط قانونی، صدور حکم نیمه آزادی را تقاضا نماید و دادگاه موظف به رسیدگی است.

تبصره- مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار، در صورت گذراندن یک چهارم مدت حبس قابل اعمال است.

ماده ۹- تبصره ماده (۶۲) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با عنوان تبصره (۱) ابقاء و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) به شرح زیر به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۲- مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار نیز پس از گذراندن یک چهارم مجازات‌های حبس قابل اعمال است.

تبصره ۳- قوه قضائیه می‌تواند برای اجرای تدابیر نظارتی موضوع این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن متهم یا محکوم تحت نظارت الکترونیکی قرار می‌گیرد، با نظارت سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور از ظرفیت بخش خصوصی استفاده کند. آیین نامه اجرایی این تبصره توسط معاونت حقوقی قوه قضائیه با همکاری مرکز آمار و فناوری و سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۱۰- ماده (۷۲) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۲- تعدد جرائم عمدی که مجازات قانونی حداقل یکی از آنها بیش از یک سال حبس باشد، مانع از صدور حکم به مجازات جایگزین حبس است.

ماده ۱۱- ماده (۱۰۴) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۰۴- علاوه بر جرائم تعزیری مندرج در کتاب دیات و فصل حدّ قذف این قانون و جرایمی که به موجب قوانین خاص قابل گذشت می‌باشند، جرایم مندرج در مواد ۱۱ (۵۳۶)، ۱۲ (۵۹۶)، ۱۳ (۶۰۸)، ۱۴ (۶۰۹)، ۱۵ (۶۲۲)، ۱۶ (۶۳۲)، ۱۷ (۶۳۳)، ۱۸ (۶۴۱)، ۱۹ (۶۴۷)، ۲۰ (۶۴۸)، ۲۱ (۶۴۸)، ۲۲ (۶۶۸)، ۲۳ (۶۶۹)، ۲۴ (۶۷۳)، ۲۵ (۶۷۴)، ۲۶ (۶۷۶)، ۲۷ (۶۷۷)، ۲۸ (۶۷۹)، ۲۹ (۶۸۲)، ۳۰ (۶۸۴)، ۳۱ (۶۸۵)، ۳۲ (۶۹۰) در مواردی که املاک و اراضی متعلق به اشخاص خصوصی باشد) ۳۲،

۱۱ زیر شماره موادی که در این اصلاحیه به جرایم قابل گذشت اضافه شده اند خط کشیده شده است.

۱۲ جرم جعل و استفاده از سند مجعول

۱۳ جرم سوءاستفاده از ضعف نفس

۱۴ جرم توهین به اشخاص عادی

۱۵ جرم توهین به ماموران دولتی

۱۶ جرم سقط جنین به واسطه اذیت و آزار زن حامله

۱۷ جرم امتناع از تحویل طفل به اشخاصی که قانوناً حق مطالبه دارند

۱۸ جرم رها کردن طفل یا شخصی که قادر به محافظت از خود نمی باشد

۱۹ جرم مزاحمت به وسیله دستگاه های مخابراتی

۲۰ جرم فریب در ازدواج

۲۱ جرم افشای اسرار پزشکی

۲۲ جرم اجبار و اکراه برای اخذ نوشته یا سند یا امضا

۲۳ جرم تهدید

۲۴ جرم سوءاستفاده از سفید امضا

۲۵ جرم خیانت در امانت

۲۶ جرم تحریق عمدی

۲۷ جرم تخریب عمدی

۲۸ جرم اتلاف حیوان متعلق به دیگری و شکار غیر مجاز

۲۹ جرم اتلاف اسناد متعلق به غیر

۳۰ جرم تخریب محصول، باغ، آسیاب و ...

۳۱ جرم اتلاف نخل خرما

۳۲ جرم تصرف عدوانی [توضیح اینکه جرم تصرف عدوانی پیش از اصلاح اخیر ماده ۱۰۴ به طور مطلق قابل گذشت بود و قید " در

مواردی که املاک و اراضی متعلق به اشخاص خصوصی باشد" به آن افزوده شده است]

۳۳(۶۹۲)، ۳۴(۶۹۳)، ۳۵(۶۹۴)، ۳۶(۶۹۷)، ۳۷(۶۹۸)، ۳۸(۶۹۹)، ۳۹(۷۰۰)، ۴۰(۷۱۶)، ۴۱(۷۱۷) و ۴۲(۷۴۴) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ و جرائم انتقال مال غیر و کلاهبرداری موضوع ماده (۱) [قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵](#) مجمع تشخیص مصلحت نظام، به شرطی که مبلغ آن از نصاب مقرر در ماده (۳۶) ۴۳ این قانون بیشتر نباشد و نیز کلیه جرائم در حکم کلاهبرداری و جرائمی که مجازات کلاهبرداری درباره آنها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می شود در صورت داشتن بزه دیده و سرقت موضوع مواد (۶۵۶)، (۶۵۷)، (۶۶۱) و (۶۶۵) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ به شرطی که ارزش مال مورد سرقت بیش از دوپست میلیون ریال نباشد و سارق فاقد سابقه مؤثر کیفری باشد و شروع و معاونت در تمام جرائم مزبور، همچنین کلیه جرایم تعزیری درجه پنج و پایین تر ارتكابی توسط افراد زیر هجده سال در صورت داشتن بزه دیده مشمول تبصره (۱) ماده (۱۰۰) این قانون و ماده (۱۲) [قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴](#) بوده و قابل گذشت است.

۳۳ جرم تصرف ملک دیگری به قهر و غلبه

۳۴ جرم تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق مجدد پس از اجرای حکم

۳۵ جرم ورود به عتف به مسکن دیگری

۳۶ جرم افتراء

۳۷ جرم نشر اکاذیب

۳۸ جرم متعلق به دیگری قلمداد کردن آلات و ادوات جرم

۳۹ جرم هجو

۴۰ جرم ایجاد صدمه بدنی باعث نقصان یا ضعف دائمی و ... بر اثر بی احتیاطی در رانندگی

۴۱ جرم ایجاد صدمه بدنی بر اثر بی احتیاطی در رانندگی

۴۲ جرم تغییر، تحریف و انتشار فیلم یا صوت یا تصویر دیگری به وسیله سامانه های رایانه ای و مخابراتی [احتمالاً منظور ماده ۷۴۴

[قانون جرایم رایانه ای](#) بوده است، زیرا کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی بیش از ۷۲۶ ماده ندارد]

۴۳ در حال حاضر مساوی یا کمتر از یک میلیارد ریال

تبصره- حداقل و حداکثر مجازات‌های حبس تعزیری درجه چهار تا درجه هشت مقرر در قانون برای جرایم قابل گذشت به نصف تقلیل می یابد.

ماده ۱۲- (حذف شد)^{۴۴}

ماده ۱۳- (حذف شد)

ماده ۱۴- (حذف شد)

ماده ۱۵- ماده (۱۳۴) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح و چهار تبصره ذیل آن حذف می‌شود:

ماده ۱۳۴- در تعدد جرائم تعزیری، تعیین و اجرای مجازات به شرح زیر است:

الف- هرگاه جرائم ارتكابی مختلف نباشد، فقط یک مجازات تعیین می‌شود و در این صورت، دادگاه می‌تواند مطابق ضوابط مقرر در این ماده که برای تعداد جرائم مختلف ذکر شده، مجازات را تشدید کند.

ب- در مورد جرائم مختلف، هرگاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، حداقل مجازات هر یک از آن جرائم بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است.

پ- چنانچه جرائم ارتكابی مختلف، بیش از سه جرم باشد، مجازات هر یک، حداکثر مجازات قانونی آن جرم است. در این صورت دادگاه می‌تواند مجازات هر یک را بیشتر از حداکثر مجازات مقرر قانونی تا یک چهارم آن تعیین کند.

ت- در تعدد جرائم درجه هفت و درجه هشت با یکدیگر، حسب مورد مطابق مقررات این ماده اقدام می‌شود و جمع جرائم درجه هفت و درجه هشت با درجه شش و بالاتر سبب تشدید مجازات جرائم اخیر نمی‌شود. در جمع این جرائم با جرائم درجه شش و بالاتر، به

^{۴۴} مواد ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ مصوبه اولیه مجلس شورای اسلامی در اصلاح بعدی به منظور تامین نظر شورای نگهبان حذف شدند

طور جداگانه برای جرائم درجه هفت و درجه هشت مطابق این ماده تعیین مجازات می‌شود و در هر صورت مجازات اشد قابل اجراء است.

ث- در هر یک از بندهای فوق، فقط مجازات اشد مندرج در دادنامه قابل اجراء است و اگر مجازات اشد به یکی از علل قانونی تقلیل یابد یا تبدیل شود یا به موجبی از قبیل گذشت شاکی خصوصی، نسخ مجازات قانونی یا مرور زمان غیر قابل اجراء گردد، مجازات اشد بعدی اجراء می‌شود و در این صورت میزان مجازات اجراء شده قبلی در اجراء مجازات اشد بعدی محاسبه می‌شود. آزادی مشروط، تعلیق اجراء مجازات و عفو در حکم اجراء است.

ج- در هر مورد که مجازات قانونی فاقد حداقل یا ثابت باشد، اگر جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد دادگاه می‌تواند تا یک ششم و اگر بیش از سه جرم باشد تا یک چهارم به اصل آن اضافه کند.

چ- در صورتی که در جرائم تعزیری، از رفتار مجرمانه واحد، نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود، مرتکب به مجازات جرم اشد محکوم می‌شود.

ح- هرگاه در قانون برای جرمی یکی از مصادیق مجازات های مندرج در مواد (۲۳) ۴۵ یا (۲۶) ۴۶ این قانون به عنوان مجازات اصلی مقرر شده باشد، آن مجازات در هر صورت اجراء می‌شود، حتی اگر مربوط به مجازات غیر اشد باشد. همچنین اگر مجازات اشد وفق ماده (۲۵) این قانون، فاقد آثار تبعی و مجازات خفیف تر دارای آثار تبعی باشد، علاوه بر مجازات اصلی اشد، مجازات تبعی مزبور نیز اجراء می‌شود.

خ- در تعدد جرم در صورت وجود جهات تخفیف مجازات برای هر یک از جرائم، مطابق مواد (۳۷) و (۳۸) این قانون اقدام می‌شود.

مجازات های تکمیلی ۴۵

مجازات های تبعی ۴۶

د- در صورتی که مجموع جرائم ارتكابی در قانون عنوان مجرمانه خاصی داشته باشد، مقررات تعدد جرم اعمال نمی شود و مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می شود.

ماده ۱۶- ماده (۱۳۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به شرح زیر اصلاح می شود

ماده ۱۳۷- هرکس به علت ارتكاب جرم عمدی به موجب حکم قطعی به یکی از مجازاتهای تعزیری از درجه یک تا درجه پنج محکوم شود و از تاریخ قطعیت حکم تا حصول اعاده حیثیت یا شمول مرور زمان اجرای مجازات، مرتکب جرم عمدی تعزیری درجه یک تا شش گردد، حداقل مجازات جرم ارتكابی میانگین بین حداقل و حداکثر مجازات قانونی آن جرم است و دادگاه می تواند وی را به بیش از حداکثر مجازات تا یک چهارم آن محکوم کند.

ماده ۱۷- ماده (۱۳۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۵/۲/۱ به شرح زیر اصلاح و تبصره آن ابقاء می شود

ماده ۱۳۹- در تکرار جرائم تعزیری، در صورت وجود جهات تخفیف مطابق مواد (۳۷) و (۳۸) این قانون اقدام می شود.

ماده ۱۸- متن زیر به ماده (۷۲۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ الحاق می شود

عبارت «حداکثر مجازات کمتر از نود و یک روز حبس و یا» از بند (۱) ماده (۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ و عبارت «یا قانون» از صدر ماده (۱۲۷) این قانون حذف می شود و تبصره (۱) ماده (۱) و تبصره (۶) ماده (۵) [قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵](#) مجمع تشخیص مصلحت نظام و مصادیق خاص قانونی که در آنها برای شروع به جرم و معاونت در جرم مشخص تحت همین عناوین مجازات تعیین شده است و ماده (۶۶۶)^{۴۷} [کتاب](#)

ماده ۶۶۶- در صورت تکرار جرم سرقت، مجازات سارق حسب مورد حداکثر مجازات مقرر در قانون خواهد بود ^{۴۷}

پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ و تبصره آن نسخ می‌گردد.

ماده ۱۹- (حذف شد)

وکلاپرس ارائه ای جدید از گروه اختصار

www.vokalapress.ir

وکلاپرس را از اینجا دنبال کنید:

♦ [وبسایت](#) ♦ [تلگرام](#) ♦ [اینستاگرام](#) ♦ [توییتر](#) ♦ [فیس بوک](#)

متن قوانین با آخرین اصلاحات را در قسمت قوانین پایگاه خبری اختصار ببینید